

SOF-BULLETTINEN

SVERIGES
OLYMPIAHISTORIKERS FÖRENING

NUMMER 3 • 1987

Från starten nr 5.

Ordf. Ture Widlund. Vice ordf. Lennart Dahllöf. Sekr. Ove Karlsson.
Kassör Kim Bengtsson. Medlemsskriftsansvarig Ulf Pettersson.

Adress: Sveriges Olympiahistorikers Förening, c/o Ove Karlsson,
Rusthållarvägen 89/III, 121 60 Johanneshov

SOF-medlemmar,

Höstmörkret är snart över oss på allvar och som ett litet ljus att hjälpa er att komma över de värsta depressionerna kommer nu det efterlängtdade nummer 5 av vår bulletin.

Vad har då hänt sedan sist? Jo, som ni alla vet gick vi ut med en enkät där vi ville kartlägga vad som i vår krets finns av olympiskt material, såväl tryckta alster som diverse omkringstoff, biljetter, plaketter med mera. Ett stort antal svar har strömmat in till Sven-Ulf men säkert är det en och annan av oss som har glömt bort det. Gör ett försök till och skicka sedan in ditt formulär. Och tro inte att något är för litet eller oansenligt. En enda biljett från ett enda spel har sitt värde även i de stora sammanhangen.

Föreningen var genom Åke Dunér representerad vid den stora konferensen mellan Sveriges idrottsmuséer och därtill hörande intressenter i Norrköping i början av september. Mycket intressant, tyckte Åke, som också noterade ett stort intresse för vår

2.

verksamhet och för föreningen som sådan. Se vidare Åkes eget referat här i bulletinen.

Bifogat finns med denna sändning en inbjudan från ICOSH, International Committee of Sport History, till ett seminarium i Sarajevo i juni 1988. Grundtemat är "Den olympiska rörelsen, i det förgångna, det nuvarande och det framtida". För närmare information vänder ni er till Ingvar Rörs, tel. 08/25 56 37. Adress se vår matrikel.

Bifogat finns också tre sidor med hälsning från Lennart Dahllöf som kommer med rättelser och tillägg till sin statistik som fanns med i Bulletin nummer 1 och var en uppräknig av när en nation tagit alla tre medaljerna i en och samma gren, samt Bulletin Special S-3, nov 86, som upptog de olympier som startat i minst 4 olympiska spel.

Styrelsen har som målsättning att även framledes publicera tillägg och framför allt rättelser i det statistikmaterial som lämnat pressarna.

Apropos pressarna skall slutligen noteras att vi från och med detta utskick gått över till att trycka våra alster i offset och vi kan alltså konstatera att vi lämnat källarstadiet där vi framställde allt på en kopieringsmaskin. Med det omfång vi har på sidantal var det i längden helt ohållbart. Och resultatet blir ju dessutom bättre.

Bästa hälsningar från

Uffe P (som i Pettersson)

Idrottsmuseikonferensen i Norrköping 1987-09-12/13

Vid den första konferensen av rubricerat slag, som hölls i Göteborg förra året, föreslogs att den skulle bli årlig, varvid Norrköping redan då åtog sig värdskapet för årets idrottsmuseikonferens. Ett trettiotal idrottsmuseiivrare från Skåne i söder till Västerbotten i norr hade ställt upp i Stadsmuséets lokaler lördagen den 12 september.

Riksidrottsförbundet representerades av Bengt Sevelius och Hans Gustafsson och RF:s utredningsgrupp för riksmuseum av Jan Lindroth. Bland föredragshållarna kunde även Göran Bergengren från Nordiska Museet räknas in. Vårdarna, Östgöta Idrottsmuseum med bl a Lennart Petersohn, Ville Andersson och Arne "Vargfar" Bergström hade ställt samman ett intressant och berikande program.

Efter välkomnande och konferensöppnande inledde Bengt Sevelius med den idrottens framtid, som vi själva måste vara med om att utforma. Hur ser morgondagens (år 2010) förening ut? Viktigt att då även titta i backspeglarna. Där finns erfarenheter en masse, misstag, framgångar och motgångar. Minnesbevarande alster i tal, i bild, i ton, i skrift m m över hela landet; både regionala och specialiserade museer är av yttersta vikt. Han underströk idrotten som kultur att inlemmas i andra kulturaktiviteter. I fråga om finansiering finns möjligheter - helt klart - att komma i åtnjutande av sponsorpengar. Sevelius kom sedan in på Johanneshov-projektet med Globen i centrum, där ett öppet idrottsmuseum visionerades fram mitt i strömfåran för turisttrafik, hotellgäster, idrottsutövare, VIP-personer o s v. Man hade fått RS klartecken att vidareförhandla i frågor om hyresförhållande, inriktning, externa finansieringsformer o s v.

På förekommen anledning kommenterade Jan Lindroth några inlägg med "sämja ger styrka" vilket kan tjäna som bas för den fortsatta idrottsmuseiverksamheten.

Göran Bergengren berörde ADB-enheten vid NM och den hjälp nystartade museer kunde få. Vad beträffar registrering av föremålen rekommenderas användning av följande nio kategorier:

4.

Institution

Accessions- eller registreringsnummer

Förvärvssätt

Förvärvsdatum

Från vem föremålet förvärvats alt. fyndplats

Föremålets benämning

Klassifikation

Föremålets historia

Beskrivning av föremålet

Söndagsprogrammet upptogs av de olika deltagarnas redogörelser för museiarbetet på hemmaplan. Närbart från Malmö är MISO (Malmöidrottens Samorganisation) som åtagit sig att med sportjournalisters hjälp skriva malmöidrottens historia. Första utgåvan av "Igår, idag, i morgon" - "Så kom idrotten till Malmö" utkom förra året.

Värmlands Idrottshistoriska Sällskap har betydligt över 400 medlemmar, varav ca 350 individuella, 50 i idrottsföreningar och 30 distriktsförbund. För att komma ut med sitt budskap förankras verksamheten lokalt. Man kallar träffarna "idrottshistoriska caféer". Som en följd härav förväntar man sig att det ska växa fram idrottshistoriska studiecirklar av "gräv-där-du-står-typ".

Vad som toppar listan för göteborgarnas del (Stiftelsen Idrottsmusei Vänner) är ett Idrottsmuseum beläget i Exercishuset vid Heden. Redan 1956 fann man idrottshistoriska rikedomar i diverse utrymmen på gamla Ullevi. Sedan dess har mycket tillkommit bl a en stor samling av Eric Lemmings priser.

För Svenska Skidmuséet vid Västerbottens Museum redogjorde Kenneth Åström. Skidor från fiskartorpstiden har flyttats över till museet och totalt visar man drygt 200 av närmare 2.000 insamlade föremål.

Värdarna i Norrköping gav oss en instruktiv redogörelse för den byggnad med en yta på 3.400 m², där idrottsmuséet ska inrymmas. För idrottsmuséets del krävs 1.100m². Dessutom får man gemensamma lokaler med ett planerat skolmuseum.

Undertecknad lämnade en redogörelse för vår förening (SOF) och den enkät som gick ut i augusti till våra medlemmar. Responsen positiv med över trettio svar.

Nästa idrottsmuseikanferens i Skåne 1988, därefter tar Umeå vid 1989.

Åke Dunér

SPRIDDA NOTISER FRÅN SEKRETERAREN

Efterlysning: I anslutning till medlemsenkäten, där vi bad om tips på OS-intresserade personer som (ännu) inte är med i SOF, skrev Lars Linderoth, Östersund:

"Jag tror det är i Ånge-trakten det bor en person (Nilsson?) som rest runt på massor av OS och där samlat på sig så mycket pryglar att han visst har ett museum också. Läst om karln flera gånger men ej lagt namnet på minnet."

Kan någon sätta oss på spåren?

Utländska olympier i Sverige: Flitige Lars Linderoth frågar om vi

"... vet vilka utländska OS-medaljörer som bor i Sverige nu? Den enda jag kan komma på är Béla Rerrich. Men det finns säkert fler. Jüri Lossman visste jag inget om förrän dödsnotisen stod t.ex. Arto Koivisto fanns ju här länge, Walter Olds spelade för Frölunda - men kvar? Vilhjálmur Einarsson pluggade väl här och Willy den Ouden var/är gift med en svensk och fanns här på 40-talet i alla fall. Och Birte Hanson är väl kvar?

Detta kanske vore något för SOF-bulletinen att undersöka?

Sen finns det ju andra utläningar än OS-medaljörer här förstås. T.ex. Kornel Pajor i Djursholm eller Teresa Nowak (Nikitin) i Spånga. Miklós Szabó kom ju hit efter kriget och honom har jag för-gäves sökt spåra."

Ja, låt oss ta fasta på Lars' förslag. Känner Du till någon eller några idrottsmän/-kvinnor som är bosatta i Sverige och har varit olympier för ett annat land? Skriv då till SOF-sekr.!

Ove Karlsson, Rusthållarv. 89/III, 121 60 Johanneshov

(Birte Hanson, född Christoffersen, har varit olympier såväl för sitt födelseland, Danmark /1948/, som för Sverige /1956 och 60/.)

I detta sammanhang tack till Alf Frantz (Väckelsång), som skickat en artikel ur Smålandsposten (14.3.87) om Susanna Kopecky i Hovmantorp. Som Zsuzsa Kovács OS-simmade hon för Ungern i Tokyo 1964; utslagen i försöken på 200 m bröst och laget diskv. i finalen på 4x100 m medley.

En ungersk källa uppger, att fäkterskan Magda Maros, OS-2:a ind. 1980 samt -3:a i lag 1976 och 80, är gift i Sverige.

Tips till forskare: Kungl. biblioteket får SOF:s bulletiner, och fick också - för kännedom - vår medlemsenkät. Karin Melin-Fravelini, chef för svenska sektionen på KB, hade vänligheten att svara:

"Kungl. biblioteket, KB, är Sveriges nationalbibliotek och här finns landets mest omfattande samling av svenska publikationer och annat svenskt tryck. I KB finns alltså praktiskt taget allt som tryckts i Sverige om och kring olympiaderna: böcker, tidsskrifter, dagspress samt s k 'småtryck'.

Att förteckna allt detta är omöjligt. Den som forskar i olympisk historia måste själv besöka KB och med hjälp av våra kataloger och under ledning av personalen vid sektionen för okatalogiserat tryck leta sig fram till önskat material."

(forts.)

6.

Bland "Okatalogiserat tryck" finns t.ex. föreningars och organisationers årsberättelser, medlemsförteckningar och program; skolkataloger; Idrottsföreningars program och tidskrifter (lokala).

KB:s läsesalar och katalogrum i Humlegården, Stockholm, har öppet måndag--torsdag kl. 08.45--20.00, fredag--lördag 08.45--18.00 och söndag 11.00--17.00.

KB:s tidningssektion på Hagag. 25 A, Stockholm, har öppet måndag kl. 12.00--20.00 och tisdag--fredag 09.00--16.00.

Tel. 08-24 10 40. (Informationen är öppen måndag--fredag kl. 09.00--17.30, lördag 09.30--14.00.)

(OBS! Andra tider juni--aug.)

Postadress: Box 5039, 102 41 Stockholm.

Avlidna idrottsprofiler i allmänhet och olympier i synnerhet: Sekr. är tacksam för uppgifter; tidningsurklipp/kopior på dödsannonser och -runcr eller bara en rad som talar om att NN är död. (Helst med exakt uppgift om dödsdatum!)

I detta sammanhang tack till Kenth Borgström och Per-Axe Olsson för bidrag!

Tipsexperter: I SOF-kretsen finns flera framstående tipsexperter, Claes-Göran Bengtsson (Expressen), Lars Hildingsson (GT), Lars Sandlin (Aftonbladet), Hans-Christer Sjöberg (Riksradiön) och Lars Thorsson (Bohuslänningen), för att ta några exempel. Lars-Gunnar Björklund, marknadsdirektören på AB Tipstjänst, icke att förglömma.

Lars Thorsson korades i våras till svensk mästare i tidningen Vi Tippas tävling. Grattis, om än sent!

Boxningsfilm: En kort avvikelse från det olympiska, men vi är kvar inom den idrottshistoriska sfären. Känner någon till var någon av de 26 kopior som gjordes av filmen från boxningsmatchen Jersey Joe Walcott--Olle Tandberg (Råsunda 14 aug. 1949) finns?

Kontakta då Ove Karlsson, tack!

Rättelser: I SOF-bulletinen 2/1987 efterlyste vi fel i officiella OS-rapporter.

På jakt efter "Myggan" Uddeboms placering i kval. i kula 1960 råkade vi på ett fel i Rom-rapporten. H. Khan, Pakistan, står för 16,47 i 2:a omg. Det stämmer inte! Som bäst stötte Haider Khan 13,53, och det gör Uddebom till 19:e - inte 20:e - man i kvalificeringen med 16,31. (Khan hade tidigare 1960, närmare bestämt den 30 jan., satt pakistanskt rekord med 14,96 i Lahore.)

Från SOF-medlemmen Carl-Ebbe Strömdahl i Höör har influtit en statistik över Svenska vinter-OS-medaljörer med flera medaljer, 1908--1984. Vilken härmed tacksamt presenteras.

				Varav i lag		
	G	S	B	G	S	B
Sixten Jernberg	4	3	2	1	-	1
Gillis Grafström	3	1	-	-	-	-
Thomas Wassberg	3	-	-	1	-	-
Toimi Gustafsson-Rönnlund .	2	2	-	-	2	-
Gunde Svan	2	1	1	1	-	-
Ingemar Stenmark	2	-	1	-	-	-
Martin Lundström	2	-	1	1	-	1
Assar Rönnlund	1	2	-	1	1	-
Britt Strandberg	1	2	-	1	2	-
Tomas Gustafson	1	1	-	-	-	-
Sigvard Ericsson	1	1	-	-	-	-
Åke Seyffarth	1	1	-	-	-	-
Nils Östensson	1	1	-	1	-	-
Sonja Edström-Ruthström ...	1	-	2	1	-	1
Gunnar Eriksson	1	-	1	1	-	-
Nils Täpp	1	-	1	1	-	1
Erik Larsson	1	-	1	-	-	1
Irma Johansson	1	-	1	1	-	1
Barbro Martinsson	-	2	-	-	2	-
Axel Wikström	-	2	-	-	-	-
Gunnar Larsson	-	1	1	-	1	-
Rolf Rämgård	-	1	1	-	-	-
Sven Tumba	-	1	1	-	1	1
Lars-Göran Arwidson	-	-	2	-	-	1
Håkan Eriksson	-	-	2	-	-	2
Mats Waltin	-	-	2	-	-	2

1984/C-E Strömdahl

I serien av SOF-Bulletinen Special har följande nummer publicerats:

- S-1 nov. 1986 Samtliga svenskar bland de tio främsta i Vinter-OS 1896 t o m 1984. Kim Bengtsson
- S-2 nov. 1986 Nordens tyngdlyftare i OS 1896 t o m 1984. Genomgång av klasser och bestämmelser. Ture Widlund
- S-3 nov. 1986 Samtliga deltagare i OS med start i minst 4 olympiska spel. Lennart Dahllöf
- S-4 mars 1987 Samtliga svenskar bland de tio främsta i Sommar-OS 1896 t o m 1984. Kim Bengtsson
- S-5 juni 1987 Tyngdlyftning. De tio främsta nationernas samtliga startande lyftare 1896 t o m 1984. Medaljtabeller spel för spel. Ture Widlund
- S-6 okt. 1987 Tabeller med antal startande per sport och nation i OS 1972 t o m 1984. Lennart Dahllöf

Utöver ovan uppräknade Special förekom i i den ordinarie SOF-Bulletinen nummer 1 : En förteckning över när alla medaljerna (guld, silver och brons) i individuella grenar tagits av en nation. 1896 t o m 1984. Lennart Dahllöf

Äldre nummer kan beställas hos sekreteraren mot insändande av 5 kronor i frimärken per exemplar.